

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 471

Rachunkowość a controlling

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2017

Redakcja wydawnicza: Elżbieta Kozuchowska
Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz
Korekta: Barbara Cibis
Łamanie: Agata Wiszniowska
Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronach internetowych
www.pracnaukowe.ue.wroc.pl
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2017

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

ISBN 978-83-7695-656-5

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:
Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław
tel./fax 71 36 80 602; e-mail: econbook@ue.wroc.pl
www.ksiegarnia.ue.wroc.pl

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
Krzysztof Adamowicz, Piotr Szczypa , Determinanty rentowności produkcji surowca drzewnego i ich wpływ na implementację instrumentów rachunkowości zarządczej w leśnictwie / Profitability determinants of wood material production and their impact on the implementation of management accounting instruments in forestry.....	11
Bogusława Bek-Gaik, Bartosz Rymkiewicz , Model biznesu w raportowaniu organizacji – wybrane problemy / Business model in the organization reporting – selected issues	23
Renata Biadacz , Rachunkowość a controlling – 21 edycji konferencji z perspektywy historycznej / Accounting vs. controlling – 21 editions of the conference from the historical perspective	34
Agnieszka Bieńkowska, Zygmunt Kral, Anna Zabłocka-Kluczka , Stan, bariery i przesłanki wdrożenia controllingu strategicznego – wyniki badań ogólnopolskich / State, barriers and circumstances of implementation of strategic controlling – the results of nationwide research	46
Adam Bujak , Procesowe ujęcie funkcjonowania systemu informacyjnego rachunkowości w jednostkach gospodarczych / The process approach of the functioning of the accounting information system in business units.....	61
Halina Buk , Czy budżetowanie zadaniowe jest efektywnym instrumentem zarządzania w sektorze finansów publicznych? / Is the performance budget an effective management instrument in public finance sector?	71
Andrzej Bytniewski, Marcin Hernes , Podsystem zarządzania zasobami ludzkimi jako źródło informacji na potrzeby rachunkowości zarządczej i controllingu / Human resources management subsystem as a source of information for the needs of accounting management and controlling	82
Jolanta Chluska , Wynik finansowy szpitala – aspekty informacyjne i decyzyjne / Net profit of a hospital – information and decision-making aspects.....	94
Anna Chojnacka-Komorowska, Krzysztof Nowosielski , Determinanty sprawności procesu ewidencji księgowej w biurze rachunkowym / Determinants of accounting records process performance in an accounting office.....	102
Michał Comporek , Wzrost przychodów ze sprzedaży jako determinanta całkowitego zwrotu dla akcjonariuszy / The growth of sales revenues as a determinant of total shareholders return.....	114

Jolanta Dynowska , Budżet zadaniowy w gminach województwa warmińsko-mazurskiego / Performance budget in the municipalities of Warmia and Mazury Voivodeship	126
Izabela Emerling , Budżetowanie sprzedaży jako ważny element zarządzania jednostką / Budgeting of sales as an important element of unit management	135
Monika Foremna-Pilarska , Controlling personalny – problemy badawcze / Personal management controlling – research problems	145
Renata Gmińska, Jacek Jaworski , Wizerunek controllera finansowego w opinii studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku / Image of financial controller in the opinion of students of WSB University in Gdańsk	154
Marcin Hernes, Andrzej Bytniewski , Jakość danych w zintegrowanych systemach informatycznych zarządzania / Data quality in integrated management information systems	167
Arkadiusz Januszewski , Narzędzia controllingu operacyjnego w firmie doradczo-szkoleniowej / Operational controlling tools in a consulting and training services enterprise	176
Agnieszka Kister , Działania outsourcingowe szpitali – przegląd badań / Outsourcing activities of hospitals – a review of research	187
Marcin Klinowski , Uwarunkowania dla budżetowania kosztów projektów / Considerations for budgeting the costs of projects.....	194
Paul Dieter Kluge, Paweł Kuźdowicz , Controlling w małych i niewielkich średnich przedsiębiorstwach – teoria i praktyka / Controlling in small and lower-medium enterprises – theory and practice	203
Konrad Kochański , Obligatoryjne raportowanie a przesłanki budżetowania projektów w kontekście zarządzania fundacją / Obligatory reporting vs. premises of the project budgeting in the context of foundation management	226
Marta Kołodziej-Hajdo , Budżet zadaniowy – ujęcie polskie i międzynarodowe / Performance budgeting – Polish and international perspective.....	236
Krzysztof Konstantyn , Instrumenty wykorzystywane w budowie budżetu kapitałowego w rachunku odpowiedzialności w przedsiębiorstwach produkujących konstrukcje budowlane / Instruments used in budget capital creation in responsibility accounting in building construction enterprises	246
Marcin Kowalewski , Ewolucja koncepcji budżetowania od zera / The evolution of zero-base budgeting	258
Franciszka Król , Kształtowanie się budżetu gospodarstw domowych osób pracujących na rachunek własny w Polsce w latach 1993–2015 / Shaping of the household budgets of the self-employed in Poland in years 1993-2015	266
Maria Kubacka , Księga budżetowa w controllingu operacyjnym przedsiębiorstwa budowlanego / Budgetary book in the operational controlling of a building enterprise	277
Jarosław Kujawski , Potrójna cena transferowa i jej sprawozdawcze konsekwencje / The triple transfer price and its reporting consequences.....	288

Agnieszka Lew , Oszustwa księgowe w obszarze przychodów i kosztów wpływające na wiarygodny obraz jednostki gospodarczej wykrywane przez biegłego rewidenta / Accounting fraud in the area of income and expenses affecting a reliable picture of the entity detected by the auditor	300
Piotr Luty , Okres spłaty należności a zyskowność spółek w latach 2002–2009 – badanie spółek przejmujących przygotowujących się do połączenia / The receivables payment period vs. profitability of companies in the years 2002–2009 – research on companies which are preparing to mergers and acquisitions	309
Monika Martynkiewicz-Frank , Klasyfikacja umowy leasingowej w polskim i niemieckim prawie bilansowym / Classification of the leasing agreement according to Polish and German generally accepted accounting principals	318
Edward Nowak , Problemy oceny sytuacji finansowej jednostek mikro / Problems in the evaluation of financial standing of micro-entities	327
Marta Nowak , Rachunkowość w służbie sprawiedliwości a sprawiedliwość w rachunkowości / Accounting at the service of justice vs. justice in accounting	336
Krzysztof Prymon , Praktyczne problemy rachunkowości grup producentów rolnych / Accounting problems of agricultural producer groups	346
Karolina Rybicka , Wykorzystanie systemu informatycznego w controllingu logistycznym / Use of it system in logistic controlling	355
Anna Szycha, Justyna Dobroszek , Postrzeganie controllingu w środowisku naukowym rachunkowości w Polsce / Perception of controlling by Polish academic community	365
Łukasz Szydelko , Systematyka controllingu procesów – wybrane aspekty / Systematics of the controlling processes – chosen aspects	379
Katarzyna Szymczyk-Madej , Szablony księgowe w systemie informatycznym rachunkowości. Wyniki badań eksploracyjnych / Accounting patterns in the accounting information system. Results of exploratory research	390
Monika Ucieszńska , Skuteczność i efektywność audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych / Effectiveness and efficiency of internal audit in units of public finance sector	402
Wiesław Wasilewski , Planowanie artystyczne w instytucjach kultury / Artistic planning in cultural institutions	413
Lidia Wiatrak , Istota ryzyka i jego identyfikacja jako kluczowy element zarządzania ryzykiem w administracji skarbowej / The essence of risk and its identification as a key component of risk management in the bodies of tax administration	425
Malwina Wolak , Metoda prognozowania sprzedaży w przedsiębiorstwie farmaceutycznym / The methods of sales forecasting in the pharmaceutical company	438

Grzegorz Zimon , Analiza zarządzania aktywami w przedsiębiorstwach handlowych tworzących grupy zakupowe / Analysis of asset management in commercial companies forming purchasing groups	449
Tomasz Zygmąński , Wymagania informacyjne interesariuszy w zakresie kapitału intelektualnego a rachunkowość behawioralna / Information requirements of stakeholders in terms of intellectual capital vs. behavioural accounting	458

Wstęp

Rachunkowość jednostek gospodarczych i instytucji jest zorientowana na dostarczanie informacji wewnętrznym i zewnętrznym użytkownikom. Informacje te dotyczą procesów gospodarczych i rezultatów działalności wykorzystywanych w dokonywaniu ocen i podejmowaniu decyzji. To czyni rachunkowość najważniejszym elementem systemu informacyjnego jednostek gospodarczych.

Rachunkowość stanowi również podstawową bazę informacyjną dla controllingu. Rachunkowość ukierunkowana na controlling ma za zadanie informacyjne wspomaganie procesu podejmowania decyzji i oceny działalności poszczególnych jednostek organizacyjnych na poziomie całego przedsiębiorstwa. Rachunkowość ukierunkowana na controlling zapewnia obsługę informacyjną wszystkich funkcji zarządzania: planowania, organizowania, motywowania i kontrolowania.

Rola rachunkowości w systemie informacyjnym controllingu wynika z jej zadania, którym jest pomiar rezultatów działalności jednostki gospodarczej oraz poszczególnych ośrodków odpowiedzialności. Rezultaty tego pomiaru są prezentowane nie tylko w sprawozdaniach finansowych, lecz także w wewnętrznych raportach sporządzanych okresowo oraz na bieżąco według potrzeb. Jakość informacji dostarczanych przez rachunkowość w dużym stopniu przesądza o skuteczności działań podejmowanych w ramach controllingu.

Rachunkowości uważanej za najważniejszy system informacyjny controllingu jest poświęcony niniejszy zeszyt Prac Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Zeszyt prezentuje artykuły naukowe dotyczące różnych etapów procesu informacyjnego rachunkowości. Część artykułów porusza zagadnienia teoretyczne dotyczące koncepcji, zasad i procedur przetwarzania informacji w systemie rachunkowości, część zaś prezentuje problemy i przykłady praktycznego prowadzenia rachunkowości ukierunkowanej na controlling w określonych jednostkach gospodarczych oraz instytucjach.

Pragniemy wyrazić nadzieję, że niniejszy tom będzie stanowić pewien wkład w doskonalenie sposobu przetwarzania informacji w systemie rachunkowości, mającej pełnić ważną rolę zasilania informacyjnego controllingu.

Edward Nowak, Marcin Kowalewski, Maria Nieplowicz